

वंध्यं निष्कलं ॥ ११ ॥ यदंश्चरन्त्येति तदाकः सुखं विदेति संबंधः ॥ १२ ॥ पुष्पाणि काम्यकर्मफलानि निषेणामार्तवानि वा आर्तवन्विना पशूनां स्त्रीसंगे प्रवृत्त्यदर्शनात् विचिन्वन्तं शास्त्रदृष्ट्या आघ्राणेन च उर
णं मेषं ॥ १३ ॥ १४ ॥ अनित्यं खल्वित्यत्रानिमित्तमिति पाठे आयुरियत्तावधारणकारणहीनं ॥ १६ ॥ मोहेनेति एषां पुत्रादीनां ॥ १७ ॥ सुप्तं व्याधं महीधामहानदीं अ
कालपूरवती ॥ १८ ॥ संचिन्वानं कुत्सितं संचिन्वानं संयहीतारं ॥ १९ ॥ कार्यं कर्तुं मिष्टं कृताकृतं अर्धकृतं ईहातृष्णा ॥ २० ॥ फलं न प्राप्तयेन तं फलमप्राप्तं नरं अप्राप्तकर्मफलमित्यर्थः कर्मसंज्ञितं
वणिगित्यादिकर्मनिरूपसंज्ञावंतं ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ द्वयेन अंतकजरग्येन ॥ २४ ॥ एवं पुत्रादिषु वैराग्यमुक्तांतेषां त्यागमप्याह मृत्योरिति ग्रामे ह्ययादिसंघेरितिरासक्तिरेव मृत्योर्मुखं न तु वासां गणेषु
रात्र्यां रात्र्यां व्यतीतायामायुरत्यंतरं यदा ॥ तदैव वंद्यं दिवसमिति विद्याद्विचक्षणः ॥ ११ ॥ गाधोदके मत्स्य इव सुखं विदेत कस्तदा ॥ अनवाप्तेषु कामेषु मृत्युरभ्ये
तिमानवं ॥ १२ ॥ पुष्पाणीव विचिन्वन्तमन्यत्र गतमानसं ॥ वृकीवोरणमासाद्य मृत्युरादाय गच्छति ॥ १३ ॥ अघैव कुरुयच्छ्रेयोमात्वां कालो त्यगादयं ॥ अकृते
ष्वेव कार्येषु मृत्युर्वै संप्रकर्षति ॥ १४ ॥ श्वः कार्यमद्य कुर्वीत पूर्वाक्लेचापराक्लिकं ॥ न हि प्रतीक्षते मृत्युः कृतं मस्य न वाकृतं ॥ १५ ॥ को हि जानाति कस्याद्य मृत्युका
लो भविष्यति ॥ युवैव धर्मशीलः स्याद नित्यं खलु जीवितं ॥ कृते धर्मं भवेत्कीर्तिरिह प्रेत्य च वै सुखं ॥ १६ ॥ मोहेन हि समाविष्टः पुत्रदारा र्थमुद्यतः ॥ कृत्वा कार्यम
कार्यं वापुष्टिमेषां प्रयच्छति ॥ १७ ॥ तं पुत्रपशुसंपन्नं व्यासक्तमनसं नरं ॥ सुसंव्याघ्रो मृगमिव मृत्युरादाय गच्छति ॥ १८ ॥ संचिन्वानकर्मवै न कमानामवित्त
मकं ॥ व्याघ्रः पशुमिवादाय मृत्युरादाय गच्छति ॥ १९ ॥ इदं कृतमिदं कार्यमिदमन्यत्कृताकृतं ॥ एवमीहा सुखासक्तकृतांतः कुरुते वशे ॥ २० ॥ कृतानां फलम
प्राप्तं कर्मणां कर्मसंज्ञितं ॥ क्षेत्रापणगृहासक्तं मृत्युरादाय गच्छति ॥ २१ ॥ दुर्बलं बलवंतं च शूरं भीरुं जडं कविं ॥ अप्राप्तं सर्वकामार्थान् मृत्युरादाय गच्छति
॥ २२ ॥ मृत्युर्जरा च व्याधिश्च दुःखं चानेककारणं ॥ अनुषक्तं यदा देहं किं स्वस्थ इव तिष्ठसि ॥ २३ ॥ जातमेवांतको ता यजरा चान्वेति देहि न ॥ अनुषक्ता द्वयेनैते
भावाः स्थावरजंगमाः ॥ २४ ॥ मृत्योर्वा मुखमेतद्व्याघ्रमेव सतोरतिः ॥ देवानामेष वै गोष्ठो यदरण्यमिति श्रुतिः ॥ २५ ॥ निबन्धनी रज्जुरेषा याग्रा मेव सतो
रतिः ॥ छिन्नैतां मुरुतो यांति नैनां छिदंति दुष्कृतः ॥ २६ ॥ न हिंसयति योजंतून् मनोवाक्कायहेतुभिः ॥ जीवितार्थापनयनैः प्राणिभिर्न सहस्यते ॥ २७ ॥

मिव गोष्ठं वासस्थानं अरण्यं विविक्तदेशः तद्धि देवानां मिद्वियाणां गवां गोष्ठमिव बंधनस्थानं गृहं त्यक्त्वा एकांते ध्यानपरो भवेदित्यर्थः ॥ २५ ॥ यांति मुक्तिमिति शेषः ॥ २६ ॥ न हिंसयति हि
सानं कारयति न करोति चेत्यर्थः हेतुः श्राद्धादिनिमित्तैः कर्महेतुभिरिति पाठे पिसएवार्थः जीवितं अर्थार्थश्च अपनयंति तैर्हि सस्तेनादिभिः प्राणिभिः स न हिंस्यते निमित्ताभावात् यथोक्तं वैष्णवे यः परस्य न पापा
निचिंतयत्यात्मनो यथा तस्य पापागमस्तात ह्येव भावान् विद्यते इति कर्मभिर्न स बध्यत इति पाठे मनोवाक्कायैरप्यध्यानपुरुषोक्तिशस्त्रपातनादिभिः करणभूतैः न बध्यते संबन्धनप्राप्नोति वध्यत इति स्पष्टार्थः
पाठः यो हि संयच्छति प्राणानित्यपपाठः ॥ २७ ॥